

zaaknummer 2011-T563

30 augustus 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [adres],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller,

tegen:

(*wijlen*) **broeder [naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,

en

(*wijlen*) **broeder [naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,

en

de assistent van de ziekenbroeder (naam onbekend),
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 3,

tijdens hun leven zijn aangeklaagden 1 t/m 3 lid van de congregatie van de Broeders Franciscanen Bleijerheide.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 december 2012.

Op 17 juli 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller. Voorts werd klager vergezeld van de heer [naam].

Nu de toenmalige Nederlandse congregatie van de Broeders Franciscanen Bleijerheide in 2003 is opgeheven, is er geen inhoudelijke reactie op het klaagschrift en is oproeping van een kerkelijk gezagdrager voor de zitting van de Klachtencommissie achterwege gebleven.

2. De klacht

- 2.1. In zijn klaagschrift stelt klager dat het seksueel misbruik zou hebben plaatsgevonden gedurende zijn verblijf op het [internaat] te [plaats] in de periode 1959 - 1960.

Klager heeft de gebeurtenissen ten aanzien van aangeklaagde 1 als volgt omschreven:
*“Ik kwam op de slaapzaal terecht bij de wasbakken. De tweede of derde nacht kwam aangeklaagde 1 naast me op bed zitten en stak zijn hand onder de dekens en begon me af te trekken. Ik wist niet wat me overkwam en wist ook niet wat ik doen moest natuurlijk. Ik kwam toen in zijn hand klaar en weg was hij.
De nacht erna was dit weer het geval. Maar nu probeerde hij zijn vinger naar binnen te steken, maar ik verzette mij hier tegen en hij ging weg.
's Middags moest ik bij hem komen en moest ik met hem meegaan naar boven en ging ik verhuizen van de wastafels naar de deur links achter.
's Nachts kwam hij weer en hij nam mij mee naar een ruimte met een gordijn er omheen. Ook daar stond een bed. Ik moest plaatsnemen op dat bed en gelijk zonder wat, begon het spel weer. Mijn broek naar onder en hij begon eerst me af te trekken en daarna pijpte hij mij. Ik moest dat bij hem doen maar dat heb ik niet gedaan.
De nacht erna nam hij me weer mee en trok mijn broek af en wilde met zijn vinger naar binnen gaan want hij had mij op mijn buik gelegd. Ik wilde dit absoluut niet en toen dwong hij mij min of meer hem te pijpen en dat is gebeurd dan ook. En daar lig je dan. Hij zei nooit wat tegen mij, alleen zat hij te lachen op een manier die ik nu nog niet vergeet.”*

Klager heeft de gebeurtenissen ten aanzien van aangeklaagde 2 als volgt omschreven:
“Ik had opeens een pijnlijk been rechts. Het was zo erg dat ik niet meer goed kon lopen en kwam dus in de ziekenzaal terecht bij aangeklaagde 2. Aangeklaagde 2 kwam iedere dag weer vaak gewoon spelen met mijn kinderpikje of hij kwam me doel bewust aftrekken met het argument van ‘het is goed voor het been dan gaat de druk eraf’ ... Ook omdat ik echt niet goed meer kon lopen werd ik door hem gewassen. Helemaal. En hoe. Hij zat alleen maar aan mijn lijf, tepels, billen, geslacht op een manier dat ik niet meer passief kon blijven. ... En dan de temperatuur opnemen. Iedere keer vanwege de koorts die ik had. En weer en weer eerste voelen met de vinger of het glad genoeg was daar binnen. Een rot tijd was dat toen.”

Het seksueel misbruik vond bij aangeklaagde 1 vier keer plaats en bij aangeklaagde 2 vijftien tot twintig keer en varieerde van het betasten van de geslachtsdelen van klager, pijpen en moeten pijpen bij aangeklaagde, kneden van de billen, slaan op de billen en anaal penetreren met de vingers door aangeklaagde 2.

- 2.2. Klager geeft aan op seksueel gebied toch enigszins gefrustreerd te zijn geraakt en geeft aan dat hem veel onthouden is door het misbruik aan warmte genegenheid en normaal seksueel contact. Klager geeft aan soms de handen van aangeklaagden, de mond, etc. nog steeds te voelen als er iemand aan hem komt. Klager voelt zich geblokkeerd en geeft aan dat indien zijn eigen vrouw hem benaderde hij dit in feite niet kon velen van haar. Klager is in 1967 getrouwd en heeft drie dochters. Alleen tegen zijn oudste dochter heeft hij verteld wat er is gebeurd op [internaat]. Klager heeft tot heden nooit hulpverlening gezocht, aangezien je als zelfstandige daar enerzijds geen tijd voor had en anderzijds een dergelijk misbruik niet aan derden wilde vertellen.
- 2.3. Klager wil een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan in de jaren op [internaat]. Hij wil dat er maatregelen worden getroffen tegen diegenen die toen verantwoordelijk waren en nu nog posities binnen de congregatie bekleden voor zover nog zinvol. Voorts wil klager financiële tegemoetkoming voor het leed dat hem is aangedaan.

3. De ontvankelijkheid van de klacht ten aanzien van aangeklaagde 3

Op grond van artikel 3.2 van de Procedure moet het klaagschrift in ieder geval de naam van aangeklaagde bevatten. Nu het niet mogelijk is gebleken de naam van aangeklaagde 3 te achterhalen, zal de Klachtencommissie klager niet ontvankelijk moeten verklaren in zijn klacht tegen aangeklaagde 3

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagden verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagden 1 en 2 zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden op de wijze als klager in zijn klaagschrift heeft beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van diverse andere gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagden 1¹ en 2² waarin eveneens over seksueel misbruik door deze aangeklaagden wordt geklaagd. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagden 1 en 2.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik twaalf à dertien jaar oud. Aangeklaagden waren voor klager personen waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.
- 4.5. Gelet op het feit dat de aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak.
Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klachten ten aanzien van aangeklaagden 1 en 2 gegrond te verklaren.

De Klachtencommissie verklaart klager ten aanzien van aangeklaagde 3 niet ontvankelijk in zijn klacht.

Dit advies is vastgesteld op 30 augustus 2013 door mevrouw mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en dr. P.J.A. van Panhuis, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

¹ Ten aanzien van aangeklaagde 1 gaat het om de zaken met zaaknummers 2011-T585, 2011-T292, 2011-T555, 2012-T775 en 2011-T574.

² Ten aanzien van aangeklaagde 2 gaat het om de zaken met zaaknummers 2011-T292, 2011-T555, 2011-T775, 2011-T574, 2010-T030, 2011-T529 (1), 2012-T890 (3), 2011-T540, 2011-T474, 2011-T594, 2011-T553 en 2011-T376 (2).

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan klager verzonden.

Aangezien zich in deze geen kerkelijk gezagsdrager heeft gesteld, wordt dit advies niet aan een kerkelijk gezagsdrager verzonden. Niettemin kan klager zich op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een kerkelijk gezagsdrager wenden tot de Compensatiecommissie.